

LAUSUNTO SUOMENSELÄN LUONNONYSTÄVÄT RY:N HALLINTOPAKKOHAKEMUKSESTA LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTOLLE

32/5/51/2020

YPL 11.05.2021 § 31

Ympäristöpäällikkö:

Suomonselän Luonnonystavät ry on tehnyt hallintopakohakemuksen Kuortaneenjärven rannalle viitasammakon kutupaikalle tehtävästä haukitehtaasta Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Aluehallintovirasto on pyytänyt Kuortaneen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa asiasta 27.5.2021 mennessä. Suomonselän Luonnonystavät ry:n hallintopakohakemus on liitteenä. Hakemukseen kuuluvat oheisliitteet yht. 22 kpl ovat nähtävillä kokouksessa. Suomonselän Luonnonystavät ry:n vaatimuksena on:

- 1.Toiminnan keskeyttäminen ja viitasammakon kutupaikan ennallistaminen. Erityisesti petokalojen pääsy kohteeseen on estettävä ja kutualueelle kasatut ruoppausmaat on siirrettävä muualle.
- 2.Tapahtuneiden tuhojen korvaaminen: ruoppauksessa kuolleet rauhoitetut eläimet, kutualueen vaurioituminen ja mahdollinen tuhoutuminen.
- 3.Hankkeesta annetun lausunnon kumoaminen tai korjaaminen siten, että lausunto ei ole enää direktiivimääräysten vastainen eikä lausunnonlla mahdollisteta viitasammakoiden vahingoittamista tai vaarantamista.

Liite ympla 31 § 11.5.2021

Ympäristötekniikan insinööri Jami Ahon tekemän suunnitelman mukaan Kuortaneenjärven eteläosaan Pennalan alueelle tehdään ranta-alueen alavan alueen kunnostus haulle sopivaksi kutualueeksi. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa Kuortaneenjärven petokala- ja erityisesti haukikantaa. Kohde sijaitsee yhteisellä vesialueella ja hanketta on viety eteenpäin Kuortaneen osakaskunnan ja Suomen vapaa-ajankalastajien keskusjärjestön toimesta. Suunnitelman mukaisesti haukitehtaan pinnasta kuoritaan kasvillisuuskerros tasoon N43+75,40 m saakka. Korkeustaso mahdollistaa hauen kudun keväällä ja myös pakottaa poikaset siirtymään järveen vedenpinnan laskiessa touko-kesäkuussa. Alueelle tehdään poikasille kaksi poistumisuoamaa, joiden pohjan korkeus on N43+75,20 m. Haukitehdas yhdistetään järveen ojalla, johon tehdään säätörakenne. Säätörakenteen tarkoituksena on, että keväällä Kuortaneenjärven vedenpinnan laskiessa haukitehtaan vedenpinta pysyisi erityisesti kuivina keväänä mahdollisimman pitkään tasolla noin N43+75,70 – 75,90 m. Osa haukitehtaan vedestä myös suotautuu hiekkakannaksen läpi. Toimenpide edesauttaa kudun ja poikasten kehittymistä siihen saakka, kunnes poikaset ovat valmiita siirtymään järveen. Aukko suljetaan hauen kudun jälkeen ja avataan poikasten lähtiessä liikkeelle. Tyypillinen kutuaika Kuortaneenjärvellä on huhti-toukokuun vaihe ja poikaset siirtyvät järveen touko-kesäkuun vaihteen tienoilla, mutta vuosittainen vedenkorkeuden ja lämpötilojen vaihtelu vaikuttaa aikoihin. Poistettava kasvimassa läjitetään haukitehtaan eteläpuolelle huomioiden peltojen laskuojien esteetön virtaus järveen. Mahdolliset siltiset maat läjitetään haukitehtaan ja kannaksen väliin hidastamaan suotautumista. Kaivettavaa kasvimassaa ja silttiä on yhteensä noin 1950 ktrm3, josta kasvimassan osuus on yli 90 %.

Hankkeessa vastuullisena toimijana on Kuortaneen kalastuskunta, joka on teettänyt em. suunnitelman ja toimittanut sen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle. ELY-keskus on vesilain mukaisena valvontaviranomaisen todennut 29.1.2021 ettei hanke aiheuta haittaa yleiselle edulle ja haukikosteikko voidaan toteuttaa suunnitelman mukaisesti

ilman lupaviranomaisen lupaa, kun huomioidaan seuraavat asiat:

- Vesialueen omistajalta tulee saada kirjallinen suostumus hankkeelle, mikäli vesialueen omistaja ei ole hankkeen toteuttajana.

Kiinteistön 300-401-46-39 omistajalta tulee saada kirjallinen suostumus hankkeelle.

- Ruoppaus- ja kasvimassat tulee läjittää niin, ettei niitä pääse kulkeutumaan takaisin vesistöön.

Lisäksi ely-keskus on todennut että hankkeen toteuttaja on vastuussa hankkeesta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista, haitoista ja edunmenetyksistä. Lisäksi ELY-keskus voi kehottaa hankkeesta vastaavaa tarvittaessa hakemaan lupaviranomaisen lupaa tai poistamaan haitat, jos hankkeen toteuttaminen tai haitalliset vaikutukset poikkeavat tässä ennalta arvioidusta.

Ympäristöpäällikön ehdotus:

Ympäristölautakunta toteaa lausuntonaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle, että Suomenselän Luonnonystävät ry:n hallintopakkohakemus hylätään kokonaisuudessaan perusteettomana.

Ympäristölautakunta toteaa, että hankkeen toteutustaho on noudattanut ely-keskuksen lausuntoa ja laadittua suunnitelma. Edelleen ympäristölautakunta toteaa että Kuortaneen kunnan alueelta ely-keskukselle tehdyt ilmoitukset vesirakennustyöstä on tutkittu vesilain mukaisten seikkojen lisäksi myös luonnonsuojelun näkökulmasta.

Kuortaneenjärvi on moniongelmainen rehevöitynyt järvi, jonka ekologinen tila on tyydyttävä. Järven kalasto on voimakkaasti särkikalavaltainen siitä huolimatta että järven petokalakanta on vahva. Ilmastonmuutos tuo petokalojen selviämislle omat haasteensa; perinteisten kevättulvien lisäksi tulvahuiput voivat esiintyä jo talvikuukausina kevättulvien jäädessä lyhytaikaisiksi tai kokonaan pois. Erityisesti hauen kutualueet saattavat jäädä kuiville kokonaan tai vesi laskea alueilta ennenkuin poikaset ovat kuoriutuneet. Sama ongelma koskee luonnollisesti direktiivilajeihin kuuluvaa viitasammakkoa. Haukitehtaassa vesi pysyy riittävän korkealla ja tehtaaseen kehittyvä vesikasvillisuus tarjoaa suojaa niin petokalojen kuin viitasammakoiden poikasille. Suomenselän Luonnonystävät ry:n esittämä väite, että viitasammakoihin kohdistuisi petokalojen predaatiota haukitehtaassa on kestävä ottaen huomioon sen, että kutuaikana hauki ei saalista vaan keskittyy suvunjatkamiseen, jonka jälkeen kutuneet yksilöt siirtyvät pois kutualueelta syvempään veteen.

Asian käsittely: Ympäristöpäällikkö Jukka Kotola esitteli asian. Lautakunta keskusteli asiasta.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.